

Číslo konania: KPUTT-2020/4761-2/14316/ZEL

Trnava, 24. 2. 2020

Krajský pamiatkový úrad Trnava podľa § 11 odseku 1 zákona NR SR č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu, v znení neskorších predpisov ako vecne príslušný orgán špecializovanej štátnej správy a podľa § 9 odseku 5 citovaného zákona ako miestne príslušný orgán špecializovanej štátnej správy na úseku ochrany pamiatkového fondu, podľa § 46 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov vydáva toto

r o z h o d n u t i e

Krajský pamiatkový úrad Trnava (ďalej len „KPÚ Trnava“) podľa § 33 ods. 6 zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu, v znení neskorších predpisov (ďalej len pamiatkový zákon) a vyhlášky č. 231/2014 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon o ochrane pamiatkového fondu, na základe žiadosti o vyjadrenie o reštaurátorskej dokumentácii, týkajúcej sa pamiatkového objektu letohrádok, bližšie určenie: solitér, zaužívaný názov: **sokolovňa**, situovaného **v Senici na Štefánikovej ulici č. 724, parc. č. 94** a evidovaného v Ústrednom zozname pamiatkového fondu pod číslom 12085/1,

s ú h l a s í

s predloženou reštaurátorskou dokumentáciou: **„Doplňkový reštaurátorský výskum a doplnkový návrh na reštaurovanie Sokolovňa v Senici“**, ktorú spracoval Akademický sochár Pavol Čambál, bytom F. Veselovského č. 20, 917 01 Trnava, v decembri 2019, pri dodržaní nasledovných podmienok:

1. Reštaurátorská dokumentácia **„Správa z reštaurátorského výskumu a návrh na reštaurovanie, Sokolovňa, Štefánikova ulica č. 724, Senica“**, ktorú spracoval Mgr. art. Pavol Ševčík a akad. mal. Vojtech Mýtnik v apríli 2018, odsúhlasená rozhodnutím KPÚ Trnava zostáva v platnosti a reštaurátorská dokumentácia **„Doplňkový reštaurátorský výskum a doplnkový návrh na reštaurovanie Sokolovňa v Senici“**, ktorú spracoval Akademický sochár Pavol Čambál je jej doplnkom na základe zistení v priebehu obnovy.
2. Je možné realizovať zmenu spôsobu reštaurovania fasád s úpravou z rezného tehlového muriva formou obkladu vytvoreného narezaním lícnej časti historických tehál z regiónu. Zároveň je potrebné z obkladu na nárožiach veže vytvoriť presah tehál naznačujúci pôvodné riešenie. Ako spojivo rezaných dopĺňaných tehál je potrebné použiť vápennú maltu.

3. Je potrebné do návrhu na reštaurovanie doplniť potrebný konzervačný zásah nálezu korunnej rímasy a slohových omietkových vrstiev v miestnosti 0.14. Nález bude následne prekrytý stropom a nebude prezentovaný.
4. Pri obnove nájdené omietkové a náterové vrstvy fasád v rozsahu terasy exteriérového schodiska nesmú byť odstránené, ale je ich obnoviť reštaurátorským spôsobom.
5. Chýbajúce konzoly je potrebné rekonštruovať v potrebných proporciách modeláciou z hliny a prispôbiť rozmerom jestvujúcich káps na fasádach. Návrh konzoly je potrebné pred výrobou prekonzultovať a odsúhlasiť pracovníkom KPÚ Trnava.
6. Na fasádach nárožného arkiera je potrebné zachovať slohové omietky a odstránenie sekundárnych cementových omietok vykonávať reštaurátorským spôsobom.
7. Dodávateľ prác musí pred začiatkom reštaurovania zmluvne zabezpečiť reštaurátora, člena Komory reštaurátorov so špecializáciou na reštaurovanie štukových architektonických článkov a súvisiacich omietok (S9), ktorý okrem realizácie reštaurátorských prác v exteriéri bude zabezpečovať dohľad počas výkonu prác s umelecko-remeselným charakterom a usmerňovať postup prác v zmysle návrhu na reštaurovanie.
8. Je potrebné zvolávať pravidelné kontrolné dni za účasti zodpovedného pracovníka KPÚ Trnava vrátane posledného kontrolného dňa pri ukončení reštaurovania.
9. Po ukončení reštaurátorských prác na kultúrnej pamiatke vyhotoví oprávnená osoba dokumentáciu vykonaných reštaurátorských prác.
10. Vlastník je po skončení reštaurovania povinný do 60 dní bezplatne odovzdať KPÚ Trnava jedno vyhotovenie dokumentácie vykonaných reštaurátorských prác.
11. Ak dôjde v priebehu reštaurovania k novým skutočnostiam alebo odkrytiu nepredpokladaného nálezu, postupuje oprávnená osoba podľa § 33 ods. 9 a § 40 zákona o ochrane pamiatkového fondu.

Štátny pamiatkový dohľad bude vykonávať KPÚ Trnava.

Každú zmenu nad rámec tohto rozhodnutia je nutné prekonzultovať a odsúhlasiť zo strany KPÚ Trnava.

Odôvodnenie:

Podkladom pre vydanie rozhodnutia bola reštaurátorská dokumentácia **Doplňkový reštaurátorský výskum a doplnkový návrh na reštaurovanie Sokolovňa v Senici**, ktorú spracoval Akademický sochár Pavol Čambál, bytom F. Veselovského č. 20, 917 01 Trnava, v decembri 2019. Predmetná reštaurátorská dokumentácia doplnila reštaurátorskú dokumentáciu „**Správa z reštaurátorského výskumu a návrh na reštaurovanie, Sokolovňa, Štefánikova ulica č. 724, Senica**“, ktorú spracoval Mgr. art. Pavol Ševčík a akad. mal. Vojtech Mýtnik v apríli 2018 a bola odsúhlasená rozhodnutím KPUTT-2018/17349-2/68906/ZEL,BAB zo dňa 27. 8. 2018.

Rozhodnutie sa týka reštaurovania pamiatkového objektu letohrádok, bližšie určenie: solitér, zaužívaný názov: sokolovňa, situovaného v Senici na Štefánikovej ulici č. 724, parc. č. 94 a evidovaného v Ústrednom zozname pamiatkového fondu pod číslom 12085/1.

Spracovanie doplňujúcej reštaurátorskej dokumentácie si vynútili novo zistené skutočnosti počas prác na obnove. Oproti pôvodným predpokladom bol zistený horší technický stav slohových omietok na fasádach letohrádku, ktoré boli vo veľkom rozsahu poškodené v dôsledku fyzikálno-technických vlastností sekundárnych cementových omietok. Zároveň nepriedušné cementové omietky a nevhodný technologický postup ich aplikácie v druhej polovici 20. storočia výrazne oproti predpokladom poškodil líca tehál fasád s reznou úpravou muriva. V pôvodnom návrhu na reštaurovanie bola navrhnutá

konsolidácia líc tehál po odstránení sekundárnych vrstiev cementových omietok a opätovná prezentácia pôvodnej substancie. Po plošnom odstránení omietok bolo zistené, že pri úpravách v 20. storočí došlo k osekávaniu líc tehál, čím došlo k zvýšeniu nasiakavosti materiálu a taktiež k estetickému znehodnoteniu rezného muriva. Na základe uvedených skutočností je potrebné pristúpiť k zmene riešenia rezných fasád prostredníctvom obkladu vytvoreného narezaním lícnych častí historických tehál získaných z okolia Senice, ktoré budú lepené vápennou maltou, aby sa zabezpečila paropriepustnosť. Zároveň treba doplniť návrh na reštaurovanie o vytvorenie presahu tehál na nárožniach veže, ktorý bude naznačovať pôvodné riešenie, ktoré bolo v minulosti odstránené. Zároveň je v záujme prezentácie slohového výrazu potrebné dodržať pôvodnú proporciu styku pasívnych rezných plôch s plastickými prvkami, čo je možné dosiahnuť doplnením omietkovej hmoty na dochované plastické prvky.

Pri odstraňovaní fasádnych omietok došlo k nálezom pôvodne fasádnych omietok v rozsahu terasy hlavného exteriérového schodiska i niekdajšej bočnej fasády západnej fasády s korunnou rímou dnes tvoriacou východnú stenu miestnosti 0.14. V reštaurátorskej dokumentácii je potrebné doplniť nutnosť zachovania týchto nálezov i postup reštaurátorského zásahu na ich zachovanie.

Pôvodne sa pod korunnou rímou fasád v polohe terasy hlavného exteriérového schodiska nachádzali konzoly z terakoty. Rímky sa nezachovali a ich pozostatkom sú kapsy na fasádach. Chýbajúce konzoly je potrebné rekonštruovať v potrebných proporciách modeláciou z hliny a prispôsobiť rozmerom jestvujúcich káps. Podkladom pre rekonštrukciu konzol budú ikonografické pramene a vzor dekorácie na plastických prvkoch nárožného arkiera.

Vzhľadom k tomu, že na nárožnom arkieri sú zachované slohové omietky vo vzťahu k plastickým prvkom, je potrebné aj odstraňovanie sekundárnych cementových omietok vykonávať reštaurátorským spôsobom.

Vzhľadom k rozsahu požadovaných špecializovaných odborných činností je nutné, aby do začiatku výkonu prác na obnove fasád dodávateľ zmluvne zabezpečil reštaurátora s príslušnou špecializáciou a jeho dohľad na práce počas obnovy.

Objekt sokolovne je jedným z mála zachovaných historických objektov Senice. Má teda dnes už nezastupiteľný význam z hľadiska prezentácie pamiatkových hodnôt mesta a predstavuje neoddeliteľnú súčasť zástavby jeho historického jadra. Reprezentuje atypický solitérny druh reprezentačnej stavby „novej aristokracie“ 19. storočia. Od svojho prerodu na športovo–spoločenskú funkciu plní úlohu občianskej vybavenosti a predstavuje mestotvorný element s primerane polyfunkčným potenciálom. Je vybudovaný v tradičnej konštrukčnej a materiálovej skladbe, v kvalite, zodpovedajúcej na svoju dobu vyššej úrovni. Autentickým materiálom je predovšetkým materiál muriva – historické tehly a drevené konštrukcie. Na objekte sa nachádzajú autentické, no len reliktné zachované umeleckoremeselné prvky. Pôdorysný, t. j. vonkajší obrys, definovaný druhou stavebnou etapou je bez utilitárnych prílepkov z druhej polovice 20. storočia. Pamiatkovo hodnotná je hmotovo-priestorová skladba murovaných častí, krov i strecha po hrebeň, viditeľný od severu a od východu, krovová konštrukcia, klenbová drevená skružová konštrukcia nad hlavnou sálou, klenby a primárne nosné steny. K najdôležitejším a pamiatkovo hodnotným prvkom patria remeselné, architektonické a výtvarné prvky fasád, ako aj remeselné detaily zábradlia na veži. Utilitárne priečky nie sú pamiatkovo hodnotné, ak nenadväzujú na historické dispozičné a komunikačné vzťahy. Na južnej a západnej strane nie sú pamiatkovo hodnotné utilitárne prístrešky a vikierovité prílepkové z 2. polovice 20. storočia.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie podľa § 54 ods. 2 zákona č.71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov v lehote 15 dní odo dňa oznámenia rozhodnutia na Krajský pamiatkový úrad Trnava.

Toto rozhodnutie stráca platnosť, ak nebol vykonaný úkon na ktorý sa vzťahuje.

Ing. arch. Gabriela Kvetanová
riaditeľka
Krajského pamiatkového úradu Trnava

Doručuje sa:

Mesto Senica, Štefánikova 1408/56, 905 25 Senica
Monius spol. s r.o., Františka Veselovského č. 20, 917 01 Trnava